

Datorer.

För många av oss ett den moderna tidens diffusa och lite skrämmande påfund. Något som kan hålla ett vakande öga på oss, något som gör oss obehövligen på jobbet.

Men framförallt något obegripligt, förbehållet en expertdominerad maffia som ser ut att kunna bli framtidens maktelit.

De här funderingarna är inte originella. Men lägg fram dem för Stig Sandström, förträfflig kollega och redigerare å detta blad, och han skakar på huvudet:

— Så komplicerat är det faktiskt inte. . .

Stickan vet vad han talar om. I hobbyrummet hemma på Blockvägen har han nämligen på egen hand byggt en videoterminal.

Att det rör sig i det sandströmska hjärnkontoret har de flesta av oss på Norran klart för sig, och att tankarna inte sällan irrar kring elektroniska problem är också uppenbart. Rykten har med jämna mellanrum berättat om de mer eller mindre fantastiska hembyggen som vuxit fram under drygt 20 år i amatörradiobranschen.

● Imponerad

Och när man konfronteras med maskinparken blir man lika förvirrad som imponerad.

- Där finns ett linjärt slutsteg.
- Där finns en hembyggd antennavstämningseenhet (fråga inte hur den fungerar. . .)
- Där finns sändare, mottagare och oscilloskop.
- Där finns antennenkopplare.
- Där finns en oherrans massa andra egenfabricerade underligheter, samt ute på gården en antenn av vidunderligt format — 21 meter hög och försedd med både långa och många spröt.

Fast så långt handlar det ändå om, låt vara mycket avancerat, men dock konventionellt radioamatöriserande.

Och egentligen skulle det ha stannat vid det.

— Jag lade faktiskt av 1969. . .

● Problem med ryggen

Men något år senare behagade ryggen gå sönder. Ett diskbräck blommande ut under en minnesvärd resa till Arjeplog (undertecknad hör fortfarande stönen från baksätet. . .) och efter en massa krångel tvingades Stickan till två års sjukskrivning.

— Och då måste jag ju ha någonting att göra! Annars hade jag blivit tokig!

Så Sandström tog steget in i dataäldern.

— Det började med att jag läste i en engelsk tidskrift om dataminne. Sedan läste jag ännu mer och ännu mer. . .

Sedan konstruerade han ett eget dataminne.

Det låter enkelt och behändigt, men tog ett halvår och innebar en oherrans massa s k nitar.

● Minnet gör rutinjobb

— Men man lär av misstagen! Och allt går egentligen att lära sig.

Nu fungerar apparaturen perfekt. Än så länge rör det sig om ett, enligt Stig, ganska litet data-

Med terminal och radiomast pratar Stig med hela världen

minne, men det räcker i alla fall för att han ska kunna programmera in beskrivningar av den egna stationen och annat smått och gott som amatörradiokolleger runt om i världen är intresserade av.

Sånt trycker Stickan på en tiondels sekund in på en bildskärm och på det tangentbord som också ingår i anläggningen skriver han sedan ned den mindre rutinmässiga informationen.

● Hela jorden

På så sätt brevväxlar han över hela jorden — både till amatörsändare med vidhängande teleprinter och sådana som lagt sig till med bildskärm.

— Har tidigare själv haft en teleprinter, men den slamrade så förbaskat och dessutom luktade det olja. . .

Med hjälp av antennen — som kan vridas inifrån hobbyrummet — tar han in hela världen. Har kommunicerat med folk i 200 av jordens cirka 320 länder.

— Man får åtminstone lära sig en del geografik! Och det handlar inte bara om rutinsamtal — det har hänt att jag brevväxlat i timmar med killar i USA och Australien. Förre eller senare måste man träffas. . .

● Nyhetsbyråer

Men på bildskärmen kan han

★ En av förutsättningarna för Stig Sandströms datoriserade radioamatöriserande är den här antennen — 21 meter hög. Underverket är av finskt fabrikat.

också ta in de stora nyhetsbyråerna.

— Från 18-tiden och 12 timmar framåt sänder Reuter och AFP för fullt. Det är faktiskt något annat än vårt eget TT.

Det hela kan i princip drivas hur långt som helst. Nästa steg skulle kunna bli att sända bilder.

— Men det har jag inte utrustning för. Det krävs t ex s k slow-scan.

Nästa projekt är i stället en utveckling av dataminnet. I fullbordat skick ska det innehålla fem minnen som vart och ett har kapacitet för tusen ord — eller rättare sagt tusen kombinationer av ettor och nollor. . .

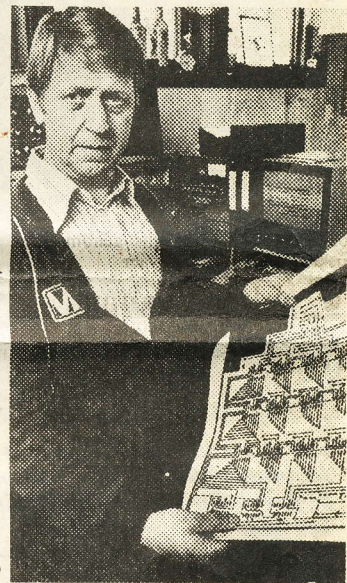
— Att göra kretskortlayouten är ett enormt jobb. Dels är det petigt, dels tar det tid.

● Hemdator nästa?

Eftersom ryggen läkt till sig och Stickan åter fått till heltidsjobb får inte hobbyn lika stort utrymme. Men ändå smider han planer på ett nytt projekt — en hemdator! En liten tryckning med pekfinger skulle kunna ge fullständiga uppgifter om den egna villaekonomin och annat.

— Jag vet åtminstone i princip hur man gör. . .

Fotnot: Helt unik är inte Stig Sandströms anläggning — men nästan. Hittills har endast en handfull svenska radioamatörer tagit klivet in i dataäldern.

★ Nästa projekt är ett utvidgat dataminne — innehållande fem olika minnesenheter Stig Sandström demonstrerar kretskortslayouten till en av dem.

TEXT:
Olle Lundqvist

FOTO:
Leif Andersson